

og det Lød heller ikke til, at den paagjældende Minister just havde isinde at gjøre Noget. Det er mig dog bekendt, at daværende Kultusminister Hall stiftede en Komite, som havde nedsat sig selv eller, rettere sagt, som privat var sammentraadt for at undersøge disse Forhold; men da saa endelig den nuværende Kultusminister kom paa sin Plads, talte vi ikke længere for døve Øren, idet der nemlig allerede det første Aar, efterat dette var sket, blev optaget en første Bevilling til de Aandsvage paa Finantsloven. Der blev nemlig dengang, i Samlingen 1876—77, optaget en første Bevilling af 10,000 Kr. under den udtrykkelige Forudsætning, at Sagen skulde undersøges nærmere, for at der senere kunde komme en Anstalt, til hvilken man kunde henvise navnlig den uheldbrelige Del af de Aandsvage. Det forekommer mig, at den høitærede Minister har været meget heldig i at benytte den Bevilling, som dengang blev givet ham, thi naar han har givet Understøttelse til de Mange, som have søgt derom — og af Betænkningen over Finantslovsforlaget ville ærede Medlemmer have lagt Mærke til, at der altid er indkommet langt flere Andragender om Understøttelse, end han kunde bevilge —, er det som oftest lykkeligvis ham samtidig dermed at faae Kommunerne eller private Folk til ogsaa at give Tilskud, hvorved der er blevet hjulpet mange flere, end det ellers vilde have været muligt at hjælpe. Den høitærede Minister nedsatte dernæst i Sommeren 1876 en Kommission, bestaaende af sagkyndige Mænd, til at undersøge disse Forhold, og navnlig til at fremkomme med Forslag om, hvad der kunde gøres i den Henseende. Kommissionen stillede da det Forslag, at der under Statens Ledelse skulde oprettes 2 Skoler, en Drenges- og en Pige-skole, idet man da tænkte at kunne benytte Stiftelsen paa Gamle Vastehus til den ene af disse Skoler, og muligvis Anstalten paa Nørrebro til den anden Skole, altsaa den ene til en Drengeskole og den anden til en Pige-skole. Det paatænkte tillige, at begge Anstalter skulde have en Pleieafdeling, hvor de Individier, som ikke vare modtagelige for Skoleundervisning, kunde vises hen, og hvor de da kunde lære at arbejde. Dette var Kommissionens første Forslag. Kommissionens næste Forslag var det, at der skulde indrettes et Pleiehjem for 25 vogne, aandsvage Pigebørn, og at Drengene, naar de bleve vogne, forsaavidt de vare skikkede til at arbejde, skulde henvises til Markarbejde, og det er dette Forslag, som der iaar er vedtagen Bevilling til paa Finantsloven. De Herrer ville erindre, at Begyndelsen er gjort ved at give en Bevilling paa 1,000 Kr. til dermed at støtte de aandsvage Individier, som ere i Stand til at udføre noget legemligt Arbejde. Forsaavidt som Finantslovsforlaget bliver til endelig Lov i den Skikkelse, hvori det nu foreligger — hvad man vel tør anse for givet, at det gjør — saa vil man altsaa ogsaa

paa dette Punkt komme et Skridt fremad. Endelig er der et tredje Forslag, som gaar ud paa, at der, foruden disse to Skoler med de to Pleieafdelinger skulde være en Slags Varetægtsanstalt for absolut uheldbrelige Aandsvage, som lide af legemlige Ønder, da disse to Sygdomme jo staa i nær Forbindelse med hinanden. Saaledes var Kommissionens Forslag dengang, og det er jo nu forsaavidt en Del af dette Forslag, som her foreligger til Forhandling, nemlig Forslaget om Oprettelse af et Asyl for uheldbrelige Aandsvage. Det er sent, at dette Forslag kommer til os her. Det blev forelagt i Landstinget i Oktober Maaned, og det har altsaa været 8 Maaneder, ja, jeg vil ikke overdrive, men 7 Maaneder paa sin Vandring for at naae herind til os. Ikke desmindre skal jeg strax sige — og senere begrunde det —, hvorfor jeg vil haabe, uagtet det er kommet til os paa et saa sent Stadium, at det vil kunne lykkes den ærede Minister at faae dette Forslag gennemført. Jeg paastjønner, at den ærede Minister i denne Sag egentlig er den første Minister, der praktisk har viist Veien, ad hvilken man kunde komme disse uheldbrelige Medmennesker til Hjælp. Jeg tror heller ikke, at Lovforlaget er af et større Omfang — det er kun 4 smaa Paragrafer —, end at det kan overføres og gennemføres, uden at vi skulle behøve at have Maaneder til at gennemarbejde det. Selve Tanken er jo ikke ny for os, den er jo paa en Maade udsfanget i dette Thing fra først af, ialfald støttet af dette Thing, idet jeg naturligvis har erkjendt i mine forrige Bemærkninger, hvad der er gjort fra privat Side i samme Sag. — De Hindringer, som Lovforlaget er stødt paa, have været af forskellig Art. Man har navnlig brugt Kommissionens Betænkning af 1876 imod Lovforlaget, idet selve denne Kommissionensbetænkning — jeg kan ikke læse den anderledes — egentlig nærmest har tænkt paa, at det Hele skulde ind under Staten, og at det skulde være Staten, der anlagde og drev haade Skolen og selve Anstalten for de Uheldbrelige. Men jeg kan være enig i, hvad der er udtalt andetsteds, at det er en eendommelig Maade at læse Kommissionens Betænkning paa, at benytte den som en Lov for Rigsdagen. Den kan aldrig være en Lov, men i det Højeste en Anvisning. Man er dog ikke forpligtet til i Et og Alt at følge Kommissionens Betænkning. Jeg skal for mit Vedkommende strax erkjende, at jeg helst ønsker at komme til en Statsanstalt. Men det er, som ærede Herrer ville se, ingenlunde udelukket ved det Lovforlag, her foreligger til Behandling. Ivertimod er det blevet forberedt derved. Naar man ser paa § 4, som er sat ind i det andet Thing, ville de Herrer se af denne Paragraf, at det vil være den letteste Sag af Verden, enten den paagjældende Mand, som man har tænkt skulde oprette Anstalten, nemlig Johan Keller — han er jo nævnt i Moti-